

olup, bağımsız bir özel hukuk tasarrufu olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığını, idari süreçte tesis edilen hukuka aykırı işlemlerin, yalnızca idari aşamada kalmadığını, tapu sicilinde ifraz ve tescil yapılmak suretiyle müvekkil köy tüzel kişiliğinin kullanım hakkını ve mera bütünlüğünü doğrudan etkileyen, uygulanmış ve sonuç doğurmuş icrai işlemlere dönüştüğünü; dava konusu ifraz ve tescil işlemlerinin yürütülmesinin devam ettirilmesi halinde, ileride verilecek bir iptal kararı etkisiz kalacağından, dava konusu idari işlemlerin yürütülmesinin durdurulmasına ve tapu kayıtlarının iptali, mera vasfı kaybolmuş bu taşınmazların, hukuken eski mera vasfı ve kamu orta malı statüsüne geri döndürülmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açılmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. Batman İdare Mahkemesi 12/02/2026 tarih ve E.2025/1416, K.2026/123 sayılı kararı ile, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 1013. maddesinde, tescilin, tasarrufa konu olan taşınmaz malikinın yazılı beyanı üzerine yapılacağı; edinen kimsenin, kanun hükmüne, kesinleşmiş mahkeme kararına veya buna eşdeğer bir belgeye dayanması halinde, bu beyana gerek olmadığı; 1014. maddesinde, bir tescilin terkin edilmesi veya değiştirilmesinin, ancak bu kaydın kendilerine hak sağladığı kimselerin yazılı beyanı üzerine yapılabileceği; 1027. maddesinde ise, ilgililerin yazılı rızaları olmadıkça, tapu memurunun, tapu sicilindeki yanlışlığı ancak mahkeme kararıyla düzeltebileceği; düzeltmenin, eski tescilin terkin ve yeni bir tescilin yapılması biçiminde olabileceği; tapu memurunun, basit yazı yanlışlıklarını, tüzük kuralları uyarınca re'sen düzelteceği kurala bağlanmıştır.

Anılan Kanuna dayanılarak çıkarılan Tapu Sicili Tüzüğü'nün 69. maddesinin 1. fıkrasında da "Tapu sicilinde terkin, tescilin kendisine hak sağladığı kimsenin istemine ya da yetkili makam veya mahkeme kararına istinaden yapılır." kuralına yer verilmiştir.

Tapu sicilinde tescil, terkin ve tashih istemlerinden kaynaklanan uyuşmazlıklar; kural olarak, bu istemlerin mülkiyet veya sınırlı ayni hakların doğması, kısıtlanması ya da ortadan kalkmasına yönelik olması nedeniyle, adli yargı yerinin görevine girmektedir. Bununla birlikte, mülkiyet veya diğer ayni haklarda herhangi bir değişiklik meydana getirmeyen tescil, terkin ve tashih işlemlerinden (cins tashihi veya basit maddi yanlışlıklar gibi) kaynaklanan uyuşmazlıkların görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait olduğu kabul edilmektedir. Aynı şekilde, söz konusu işlemlerin, idareye verilen kamusal bir yetkiye, diğer bir ifadeyle kamu hukukuna dayanması (örneğin, kamulaştırma şerhi) veya bu yetkinin kullanılması sonucu tesis edilen işlemin doğal sonucu olarak ortaya çıkması, uygulaması niteliğinde bulunması (örneğin, imar planı uygulaması sonucu tescil) halinde, uyuşmazlığın, idare hukuku ilke ve kuralları çerçevesinde idari yargı yerlerince görülmesi gerekmektedir. Zira, böyle bir durumda, idarenin kamu gücüne dayanarak, re'sen ve tek yanlı beyanıyla işlem tesis etmesi söz konusu olup; bu idari işlem hukuk aleminden kaldırılmadıkça sicildeki kaydın düzeltilmesi olanağı bulunmamaktadır. Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi içtihatlarında da, tapu sicilinden kaynaklanan görev uyuşmazlıklarının çözümlenmesinde, bu ölçüt esas alınmıştır. (Uyuşmazlık Mahkemesinin 08/07/1991 tarih ve E:1991/10, K:1991/14; 09/02/1998 tarih ve E:1998/5, K:1998/7 sayılı kararları)

Dava dosyasının incelenmesinden; , Merkez, Bileyder (Binatlı) Köyü , numaralı mera vasıflı taşınmazların tahsis amacının değiştirilmesine ilişkin Batman İl Mera Komisyonunun 29/03/2024 tarih ve 2024/06 sayılı kararı sonrasında, anılan taşınmazlara yönelik 21/08/2025 tarih ve 33606 yevmiye numarası ile gerçekleştirilen ifraz ve tescil işlemleri sonucu oluşan tapu kayıtlarının iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre değerlendirilmesinden; tescile yönelik idari işlemler, bir başka ifadeyle tescil işlemleri aleyhine açılacak davalar adli yargının görev alanında bulunduğu, Merkez, Bileyder (Binatlı) Köyü, numaralı taşınmazlara ilişkin tapu kayıtlarının da tescil işlemlerine dayanılarak tapuya işlendiği anlaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünün adli yargının görev alanına girdiği sonucuna varılmıştır..."

3. Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **Batman 8. Asliye Hukuk Mahkemesi 31/03/2026 tarih ve E.2026/40, K.2026/185 sayılı kararı** ile, 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b ve 115/2 maddeleri gereğince davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle dava şartı yokluğundan usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava, Batman İli, Merkez İlçesi, tüzel kişiliğinin kullanımında olan taşınmazların 4342 sayılı Mera Kanunu 14/a bendi gereğince mera tahsis amacının değiştirilmesine ilişkin Batman Valiliği İl Mera Komisyonunun 29/03/2024 tarih ve 2024/06 sayılı kararının hukuka aykırı olduğundan bahisle taşınmazların eski hali olan mera vasfına tahsisi için gerekli işlemlerin tesisi istemine ilişkindir.

4342 sayılı Mera Kanununun, "Tahsis Kararı" başlıklı 12. maddesi şöyledir: "Komisyon, 11 inci maddeye göre belirlenen ihtiyacı karşılayacak miktarda mera, yaylak ve kışlaklar ile bunlarla ilgili sulama ve geçit yeri olarak tespit edilen alanları halkın ortak olarak yararlanmaları amacıyla, o köy veya belediye tüzel kişiliğine tahsis eder ve tahsis kararı valiliğin onayına sunulur. Bu kararda, tahsis edilen yerin niteliği, miktarı, sınırları, hayvan sulama ve geçit yerleri, tahsis amacı, otlatma kapasitesi, aile işletmelerinin büyübaş hayvan birimi üzerinden otlatma hakkı ve otlatılabilecekleri hayvan sayısı da belirtilir. İhtiyaçtan fazla çıkan kısım ise, ihtiyaç içinde bulunan çevre köy veya belediyelerle hayvancılık yapan özel veya tüzel kişilere kiralanabilir. Ancak kiralama durumu tahsis edilen köy ve belediyelerin hayvan sayısına göre her 5 yılda yeniden değerlendirilir.

Ayrıca bu Kanun kapsamına alınmakla birlikte, ancak ıslah edilmek suretiyle mera olarak kullanılabilecek alanlar, gerekli ıslah işlemlerini taahhüt eden özel ve tüzel kişilere kiralanabilir.

Kiralama usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

Kiralanacak alanda hayvancılık için gerekli bakım, barınma ve su ihtiyaçlarını karşılayacak zorunlu hayvancılık tesisleri kurulabilir. Bu tesislerin taban alanı, kiralanacak alanın yüzölçümünün yüzde birini geçemez. Bu oranı bir katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. Bu tesislerin yapılması ve kullanılması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. "

Mera Kanunu'nun "Tahsis Kararının Tebliği, İlanı, İtirazı ve Kütüğe Kayıt" başlıklı 13.maddesi ise şöyledir: "Teknik ekiplerce yapılan çalışmaların sonuçları komisyonca ilgili köy ve belediyelerin ilan yerlerinde 30 gün süre ile askıda kalır.

Teknik ekiplerin tespit ve tahdit sonuçlarına karşı askı ilanı süresi içinde komisyona itiraz edilebilir.

Komisyon yapılan itirazları 60 gün içinde karara bağlar.

Komisyonun itirazları inceleyerek aldığı kararlar ile tahsis kararları, o yerin köy muhtarlığı ile belediye başkanlığına, defterdarlık veya mal müdürlüğüne, ilgili orman müdürlüğüne ve Tarım Reformu Teşkilatına tebliğ edilir. Ayrıca köy ve belediyelerde ve bunların bağlı olduğu ilçelerde alışılmış araçlarla ilan edilir ve bu konuda tutanaklar ve haritalar eklenecek 30 gün süre ile askıya çıkartılır.

Komisyon kararlarına karşı 30 günlük askı ilan süresi ve tebligatı gerektiren hallerde tebliğden itibaren 30 günlük süre içinde asliye hukuk mahkemesine, kadastro yapılan

yerlerde ise kadastro mahkemesine dava açılabilir.

Dava konusu mera, yaylak ve kışlakların kadastro çalışma alanı dışında kalması halinde kadastro mahkemelerinin yetkisi bu alanlarla ilgili davaları da kapsar.

30 günlük ilan süresi içinde haklarında dava açılmayan kararlar kesinleşir ve tapu sicil müdürlüğüne gönderilerek özel sicile kaydedilir."

Aynı Kanunun "Tahsis Amacının Değiştirilmesi" başlıklı 14. maddesinde şu düzenlemeye yer verilmiştir:

"Tahsis amacı değiştirilmedikçe mera, yaylak ve kışlaktan bu Kanunda gösterilenden başka şekilde yararlanılamaz. Ancak, bu Kanuna veya daha önceki kanunlara göre mera, yaylak ve kışlak olarak tahsis edilmiş olan veya kadimden beri bu amaçla kullanılan arazilerden;

a) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının talebi üzerine, 3213 sayılı Maden Kanunu ve 6326 sayılı Petrol Kanunu ile 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu hükümlerine göre, arama faaliyetleri sonunda rezervi belirlenen maden ve petrol faaliyeti ile jeotermal kaynak ve doğal mineralli sular için zaruri olan,...

Bu madde kapsamında başvuruda bulunan kamu kurumları ile işletmeciler, faaliyetlerini çevreye ve kalan mera alanlarına zarar vermeyecek şekilde yürütmek ve kendilerine tahsis edilen yerleri tahsis süresi bitiminde eski vasfına getirmekle yükümlüdürler. Bu yerler, tahsis süresi bitiminde özel sicile kaydedilir."

Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde de, tam yargı davaları, idarenin eylem ve işlemlerinden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan davalar olarak tanımlanmıştır.

İdari işlem ve eylemlerden doğan zararların tazmini taleplerinin, 2577 sayılı idari Yargılama Usulü Kanunu'nun 12. ve 13. maddeleri uyarınca, idari Yargı yerlerinde açılacak tam yargı davalarına konu edilmeleri, anılan Kanun hükümlerinin gereğidir.

Yukarıda belirtilen kanuni düzenlemeler ve içtihadî açıklamalar ışığında tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere 4342 sayılı Kanun'un 12. maddesi uyarınca mera komisyonlarınca alınan tahsis kararlarına karşı Asliye Hukuk veya Kadastro Mahkemelerine başvurulması gerektiği aynı Kanun'un 13. maddesinin amir hükmüdür. Ancak uyuşmazlık tahsis kararına ilişkin olmayıp, mera tahsis amacının değiştirilmesine ilişkindir. Bu durum için görevli mahkeme konusunda kanun koyucu açık bir düzenleme yapmamıştır. O halde görevli yargı kolunun genel hükümler uyarınca tespiti gerekmektedir.

Uygulama ve öğretide, kamu idarelerinin, kamu hizmetinin yürütümü sırasında, kamu gücü kullanarak tek yanlı irade açıklamalarıyla yapmış oldukları işlemler, idari işlem; herhangi bir işlem ya da karara dayanmaksızın gerçekleştirdikleri maddi faaliyetleriyle, görevleriyle ilgili hareketsizlikleri de, idari eylem olarak tanımlanmaktadır. Dava dosyası kapsamından, idarece Mera Kanunu'nun yukarıda yer verilen 14. maddesi kapsamında verilen tahsis amacının değiştirilmesi kararının kamu gücüne dayanılarak, resen ve tek yanlı olarak tesis edilen bir idari işlem niteliğinde bulunduğu tartışmasızdır. Mevzuatın açıkça aksini belirtmediği durumlarda idari işlemlere karşı açılacak davaların idari yargı yerinde görülmesi gerekmektedir. (Aynı yönde bkz. Uyuşmazlık Mahkemesinin 27/12/2021 tarih ve 2021/817 esas ve 2021/712 karar; 29/01/2018 tarih ve 2018/39 esas ve 2018/2 karar sayılı ilamları)

Bu kapsamda mahkememizce yapılan değerlendirme neticesinde, eldeki davada uyuşmazlığın çözümü idari yargının görev alanına girdiğinden, davanın idare mahkemelerinde görülmesi gerektiği anlaşılmakla davaya bakma görevi idari yargıya ait olduğundan, 6100 sayılı HMK'nun 114/1-b ve 115/2 maddeleri gereğince davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle dava şartı yokluğundan usulden reddine karar verilmesi gerektiği kanaatine varılmış..."

5. Davacı vekilinin, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, Batman 8.

Asliye Hukuk Mahkemesince, adli ve idari yargı dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun Üçüncü Kısım, İkinci Bölümünün "Tapu Sicili" ana başlığının "A.Kurulması; I.Sicil Bakımından; I.Genel olarak" başlıklı 997. maddesi şöyledir:

"Taşınmazlar üzerindeki hakları göstermek üzere tapu sicili tutulur.

Tapu sicili, tapu kütüğü ve kat mülkiyeti kütüğü ile bunları tamamlayan yevmiye defteri ve belgeler ile plânlardan oluşur.

Sicilin örneği, nasıl tutulacağı ve yardımcı siciller Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir."

7. 4721 sayılı Kanun'un "2.Taşınmazların kaydedilmesi; a.Kaydedilecek taşınmazlar" başlıklı 998. maddesinin ilgili 1. ve 2. fıkraları şöyledir:

"Tapu siciline taşınmaz olarak şunlar kaydedilir:

- 1. Arazi,*
 - 2. Taşınmazlar üzerindeki bağımsız ve sürekli haklar,*
 - 3. Kat mülkiyetine konu olan bağımsız bölümler.*
- Arazinin tapu siciline kaydı, özel kanun hükümlerine tâbidir.*
- ..."*

8. 4721 sayılı Kanun'un "B.İşlemler ; I.İşlemlerin konusu ; 1.Tescil" başlıklı 1008. maddesi şöyledir:

"Taşınmaza ilişkin aşağıdaki haklar, tapu kütüğüne tescil edilir:

- 1. Mülkiyet,*
- 2. İrtifak hakları ve taşınmaz yükleri,*
- 3. Rehin hakları."*

9. 4721 sayılı Kanun'un "II.Tescilin ve terkinin koşulları; 1.İstem; a.Tescil için" başlıklı 1013. maddesi şöyledir:

"Tescil, tasarrufa konu olan taşınmaz malikinin yazılı beyanı üzerine yapılır.

Edinen kimse, kanun hükmüne, kesinleşmiş mahkeme kararına veya buna eşdeğer bir belgeye dayanıyorsa, bu beyana gerek yoktur.

Bir aynî hakkı tescilden önce kazanan kimse, gerekli belgeleri ibraz ederek tescili isteyebilir."

10. 4721 sayılı Kanun'un "Terkin ve Değişiklik İçin" başlıklı 1014. maddesi şöyledir:

"Bir tescilin terkin edilmesi veya değiştirilmesi, ancak bu kaydın kendilerine hak sağladığı kimselerin yazılı beyanı üzerine yapılabilir."

11. 4342 sayılı Mera Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı; daha önce çeşitli kanunlarla tahsis edilmiş veya kadimden beri kullanılmakta olan mera, yaylak, kışlak ve kamuya ait otlak ve çayırların tespiti, tahdidi ile köy veya belediye tüzel kişilikleri adına tahsislerinin yapılmasını, belirlenecek kurallara uygun bir şekilde kullandırılmasını, bakım ve ıslahının yapılarak verimliliklerinin

artırılmasını ve sürdürülmesini, kullanımlarının sürekli olarak denetlenmesini, korunmasını ve gerektiğinde kullanım amacının değiştirilmesini sağlamaktır.”

12. 4342 sayılı Kanun’un “Tanımlar” başlıklı 3. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

“Bu Kanunda geçen;

...

d) Mera: Hayvanların otlatılması ve otundan yararlanılması için tahsis edilen veya kadimden beri bu amaçla kullanılan yeri,

e) Yaylak: Çiftçilerin hayvanları ile birlikte yaz mevsimini geçirmeleri, hayvanlarını otlatmaları ve otundan yararlanmaları için tahsis edilen veya kadimden beri bu amaçla kullanılan yeri,

f) Kışlak: Hayvanların kış mevsiminde barındırılması ve otundan yararlanılması için tahsis edilen veya kadimden beri bu amaçla kullanılan yeri,

g) Otlatma Hakkı: Bir veya birden fazla köy veya belediyeye tahsis edilmiş olan mera, yaylak ve kışlaklarda, çiftçilerin her birinin müşterek otlatılabileceği büyükbaş hayvan birimi sayısını,

...

i) Tahsis: Çayır, mera, yaylak ve kışlakların kullanımlarının verimlilik ve sosyal adalet ilkelerine uygun şekilde düzenlenerek, münferiden ya da müştereken yararlanılmak üzere bir veya birkaç köy ya da belediyeye bırakılmasını,

...

j) Tespit: Bir yerin mera, yaylak ve kışlak arazisi olup olmadığının resmi evrakla ve bilirkişi ifadeleri ile belgelendirilmesini,

k) Komisyon: Mera komisyonunu,

...

ifade eder.

13. 4342 sayılı Kanun’un “Mera, Yaylak ve Kışlakların Hukuki Durumu” başlıklı 4. maddesi şöyledir:

“Mera, yaylak ve kışlakların kullanma hakkı bir veya birden çok köy veya belediyeye aittir. Buyerler Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır.

Komisyonun henüz görevine başlamadığı yerlerde, evvelce çeşitli kanunlar uyarınca yapılmış olan tahsislere ve teessüs etmiş teamüllere göre; mera, yaylak ve kışlakların köy veya belediye halkı tarafından kullanılmasına devam olunur.

Mera, yaylak ve kışlaklar; özel mülkiyete geçirilemez, amacı dışında kullanılamaz, zaman aşımı uygulanamaz, sınırları daraltılamaz. Ancak, kullanım hakkı kiralanabilir. Kiralama ilkeleri yönetmelikle belirlenir.

(Değişik dördüncü fıkra: 27/2/2013-6443/1 md.) Amaç dışı kullanılmak suretiyle vasıfları bozulan mera, yaylak ve kışlakları tekrar eski konumuna getirmek amacı ile yapılan veya yapılacak olan masraflar sebebiyet verenlerden tahsil edilir. Yapılan masraflar karşılığı tahsil edilen tutarlar genel bütçeye, yapılacak olan masraflar karşılığı tahsil edilen tutarlar ise il müdürlüklerince hazırlanan ıslah projelerine uygun olarak o yerin ıslah çalışmalarında kullanılmak üzere köy sandığında veya belediye bütçesinde açılacak hesaba gelir kaydedilir.

Umuma ait çayır ve otlak yerlerinin kullanılmasında ve bunlardan faydalanılmasında mera yaylak ve kışlaklara ilişkin hükümler uygulanır.”

14. 4342 sayılı Kanun’un “Mera, Yaylak ve Kışlak Olarak Tahsis Edilecek Yerler” başlıklı 5. maddesi şöyledir:

“Komisyonca tespit edilecek ihtiyaca göre aşağıda belirtilen yerler mera, yaylak ve kışlak olarak, köylere veya belediyelere tahsis edilir.

a) Kadimden beri mera, yaylak ve kışlak olarak kullanılan yerler ile aynı amaçla

kullanılmak üzere köy veya belediyelere tahsis ya da terk edilen yerler,

b) Devletin hüküm ve tasarrufunda veya Hazinesinin mülkiyetinde bulunan arazilerden etüt sonucu mera, yaylak ve kışlak olarak yararlanılabileceği anlaşılan yerler,

c) Mera, yaylak ve kışlak olarak kullanılmak amacıyla kamulaştırılacak yerler,

d) Tapu kayıtlarında mera, yaylak ve kışlak olarak görülen ve halen işgal edilen yerler.”

15. 4342 sayılı Kanun'un “Tahsis Kararı” başlıklı 12. maddesi şöyledir:

“Komisyon, 11 inci maddeye göre belirlenen ihtiyacı karşılayacak miktarda mera, yaylak ve kışlaklar ile bunlarla ilgili sulama ve geçit yeri olarak tespit edilen alanları halkın ortak olarak yararlanmaları amacıyla, o köy veya belediye tüzel kişiliğine tahsis eder ve tahsis kararı valiliğin onayına sunulur. Bu kararda, tahsis edilen yerin niteliği, miktarı, sınırları, hayvan sulama ve geçit yerleri, tahsis amacı, otlatma kapasitesi, aile işletmelerinin büyükbaş hayvan birimi üzerinden otlatma hakkı ve otatabilecekleri hayvan sayısı da belirtilir. İhtiyaçtan fazla çıkan kısım ise, ihtiyaç içinde bulunan çevre köy veya belediyelerle hayvancılık yapan özel veya tüzel kişilere kiralanabilir. Ancak kiralama durumu tahsis edilen köy ve belediyelerin hayvan sayısına göre her 5 yılda yeniden değerlendirilir.

Ayrıca bu Kanun kapsamına alınmakla birlikte, ancak ıslah edilmek suretiyle mera olarak kullanılabilecek alanlar, gerekli ıslah işlemlerini taahhüt eden özel ve tüzel kişilere kiralanabilir.

Kiralama usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

(Ek fıkra: 27/2/2013-6443/2 md.) Kiralanacak alanda hayvancılık için gerekli bakım, barınma ve su ihtiyaçlarını karşılayacak zorunlu hayvancılık tesisleri kurulabilir. Bu tesislerin taban alanı, kiralanacak alanın yüzölçümünün yüzde birini geçemez. Bu oranı bir katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. Bu tesislerin yapılması ve kullanılması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir”

16. 4342 sayılı Kanun'un, “Tahsis Kararının Tebliği, İlanı, İtirazı ve Kütüğe Kayıt” başlıklı 13. maddesi şöyledir:

“Teknik ekiplerce yapılan çalışmaların sonuçları komisyonca ilgili köy ve belediyelerin ilan yerlerinde 30 gün süre ile askıda kalır.

Teknik ekiplerin tespit ve tahdit sonuçlarına karşı askı ilanı süresi içinde komisyona itiraz edilebilir.

Komisyon yapılan itirazları 60 gün içinde karara bağlar.

Komisyonun itirazları inceleyerek aldığı kararlar ile tahsis kararları, o yerin köy muhtarlığı ile belediye başkanlığına, defterdarlık veya mal müdürlüğüne, ilgili orman müdürlüğüne ve Tarım Reformu Teşkilatına tebliğ edilir. Ayrıca köy ve belediyelerde ve bunların bağlı olduğu ilçelerde alışılmış araçlarla ilan edilir ve bu konuda tutanaklar ve haritalar eklenecek 30 gün süre ile askıya çıkartılır.

Komisyon kararlarına karşı 30 günlük askı ilan süresi ve tebligatı gerektiren hallerde tebliğden itibaren 30 günlük süre içinde asliye hukuk mahkemesine, kadastro yapılan yerlerde ise kadastro mahkemesine dava açılabilir.

Dava konusu mera, yaylak ve kışlakların kadastro çalışma alanı dışında kalması halinde kadastro mahkemelerinin yetkisi bu alanlarla ilgili davaları da kapsar.

30 günlük ilan süresi içinde haklarında dava açılmayan kararlar kesinleşir ve tapu sicil müdürlüğüne gönderilerek özel sicile kaydedilir.”

17. 4342 sayılı Kanun'un, “Tahsis Amacının Değiştirilmesi” başlıklı 14. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Değişik: 27/5/2004-5178/3 md.)

Tahsis amacı değiştirilmedikçe mera, yaylak ve kışlaktan bu Kanunda gösterilenden başka şekilde yararlanılamaz. Ancak, bu Kanuna veya daha önceki kanunlara göre mera, yaylak ve kışlak olarak tahsis edilmiş olan veya kadimden beri bu amaçla kullanılan arazilerden;

a) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının talebi üzerine, 3213 sayılı Maden Kanunu ve 6326 sayılı Petrol Kanunu ile 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu hükümlerine göre, arama faaliyetleri sonunda rezervi belirlenen maden ve petrol faaliyeti ile jeotermal kaynak ve doğal mineralli sular için zaruri olan,

...

Yerlerin, ilgili müdürlüğün talebi, komisyonun ve defterdarlığın uygun görüşü üzerine, valilikçe tahsis amacı değiştirilebilir ve söz konusu yerlerin tescilleri Hazine adına, vakıf meralarının tescilleri ise vakıf adına yaptırılır.

..."

18. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldırarak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)."

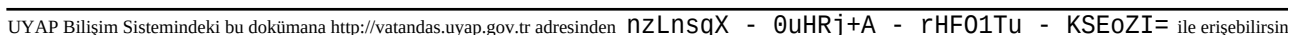
IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

19. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 15/06/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dava dosyası ve ekinde idari yargı dava dosyasının 15. maddede belirtilen yöntemle uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

kamu gücü kullanarak tek yanlı irade açıklamalarıyla yapmış oldukları işlemler, *idari işlem*; herhangi bir işlem ya da karara dayanmaksızın gerçekleştirdikleri maddi faaliyetleriyle, görevleriyle ilgili hareketsizlikleri de, *idari eylem* olarak tanımlanmaktadır. İdarece, Mera Kanunu'nun yukarıda yer verilen 14. maddesi kapsamında verilen tahsis amacının değiştirilmesi kararının kamu gücüne dayanılarak, resen ve tek yanlı olarak tesis edilen bir idari işlem niteliğinde olduğundan, mevzuatta açıkça aksinin belirtilmediği durumlarda, idari işlemlere karşı açılacak davaların idari yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

25. Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile somut olay birlikte irdelendiğinde, davacı tarafından, dava konusu taşınmazların mera tahsis amacının değiştirilmesi kararının iptalinin talep edilmediği, kaldı ki bu kararın iptali için idare mahkemesinde açılan davanın, süre aşımı nedeniyle reddedildiği; uyuşmazlığın esas olarak, Batman Valiliği İl Mera Komisyonunun 29/03/2024 tarih ve 2024/06 sayılı kararına istinaden, tapu kaydında yapılan ifraz, tescil ve terkin işleminin iptali ve mera vasfı kaybolmuş bu taşınmazların, hukuken eski mera vasfı ve kamu orta malı statüsüne geri döndürülmesi talebine ilişkin olduğu, bu talebin konusu ise idari nitelikte bir işlem sayılamayacağından, ortada idari yargı yetkisi dahilinde bir uyuşmazlığın bulunmadığı, dolayısıyla tapu sicil kaydının düzeltilmesine ilişkin uyuşmazlığın Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümünün gerektiği sonucuna varılmıştır.

26. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Batman 8. Asliye Hukuk Mahkemesinin 31/03/2026 tarih ve E.2026/40, K.2026/185 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Batman 8. Asliye Hukuk Mahkemesinin 31/03/2026 tarih ve E.2026/40, K.2026/185 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

15/06/2026 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Rıdvan
GÜLEÇ

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Bayram
ŞEN

Üye
Döndü Deniz
BİLİR

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN

